

Előfizetési ár:
 Helyben, házhoz hordva
 Negyedévre . . . . 2 korona.
 Félévre . . . . . 4 korona.
 * * *
 Vidékre, postán küldve
 Negyedévre . . . . 3 k. 50 fil.
 Félévre . . . . . 7 k. — fil.
 * * *
 Egyes szám 2 fillér.

KECSKEMÉTI LAPOK

(KECSKEMÉTI FRISS UJSÁG)

FÜGGETLENSÉGI ÉS 48-AS POLITIKAI NAPILAP

Megjelen minden nagy-
 hétfő és
 ünnepnapon kivételével
 * * *
 Szerkesztőség és kiadóhivatal:
 Budai-nagy-útca 151 m.
 (Juhász-ház),
 hova a lap szellemi és anyagi
 részére vonatkozó összes
 dolgok intézendők.
 * * *
 Egyes szám 2 fillér.

A KECSKEMÉTI ALSÓ- ÉS FELSŐKERÜLETI FÜGGETLENSÉGI 48-AS PÁRT ÉS NÉPKÖRÖK HIVATALOS LAPJA

Felelős szerkesztő: **HAJDU JÓZSEF.**

Telefón **141.** sz.

Laptulajdonos a **Nyomda-Részvénytársaság.**

A kibontakozás előfeltételei.

Írta: **P. Ábrahám Dezső** orsz. képviselő.

Amíg a függetlenségi és 48-as párt kisebbsége volt a parlamentnek, a nemzet politikai és közgazdasági óhajtsái csak elvi jelentőségű nyilatkozatokban nyertek kifejezést. A párt ideális gondolkozású vezetője, egyike a legbecsületesebb és legtisztább politikai jellemnek, — Irányi Dániel megelégedett azzal, hogy a képviselőházban felemelte szavát a nemzet érdekeit sértő intézkedések ellen.

Jött azonban idő, amikor a nemzet megelégedte a szabadelvű párt politikáját s többségre juttatta a függetlenség és 48-as harcosait.

A többség elnyerésével együtt járt a kormányzati köteleességek elvállalása. Az elméletben tisztán megőrzött elvek rögtöni megvalósítása nehézségekbe ütközött. A párt vezető férfiival együtt kijelentette, hogy programját fentartja, de számolnia kell az ország gyakorlati politikai szükségleteivel is, másrészt pedig aláveti magát a vezérek által elfogadott, s a fejedelemmel megkötött ideiglenes egyezségnek és az abban vállalt kötelezettségeket becsületesen megtartja.

Beteljesedett ezuttal egyik nagy francia politikus mondása, hogy «partatlanul nem lehet kormányozni» So-

kan félreértették s ma is félreértik a függetlenségi párt politikai érettségét s bár sokszor a legnagyobb önmegtagadásra volt szüksége, hogy egyes — látszólag — terhes törvényjavaslatokat a jobb jövő érdekében megszavazzon: minden guny és gáncs érte ezt a pártot, mint a nemzet politikai reménységének letéteményesét.

A nemzet bizalma azonban, mely az időközi választások tulnyomó részében is a függetlenségi párt felé fordul, teljes joggal elvárhatja, hogy ahol az ugynevezett paktum, vagy elháríthatatlan politikai és közgazdasági nehézségek a párt programjának megvalósítását nem akadályozzák, e program egész teljességében megvalósuljon.

Magyarország politikai és gazdasági függetlensége kell, hogy minden becsületes politikus célja legyen s az ugynevezett-fuzió is csak attól függ, hogy e célhoz mily módon tudunk becsületes és feltétlenül függetlenségi politika segítségével, közelebb jutni.

Az utóbbi napokban mozgalmassabb politikai élet van s ez a mozgalom olyan, mint amely minden nagyobb politikai átalakulást megelőz. A függetlenségi eszmékhez való ragaszkodásnak éppen az a leghatalmasabb biztosítéka, hogy a fuzió létrejötté, a bankkérdés megvalósítása és esetleg a katonai ügynek nemzeti irány-

ban való rendezése előtt a párt élénkebb politikai magatartásával, programjának élesebb kidomborításával igyekszik előre elkészíteni talaját annak, hogy az újabb politikai pártalakulás csak a függetlenségi és 48-as elvek fentartásával és közeli megvalósulásának reményével történhetik meg.

A közös banknak nemcsak néhány hete van arra, hogy a szabadalmának meghosszabítását kérhesse, addig tehát taktikai hiba volna a kormányt akár a közös, akár az önállóbank kérdésében parlamenti nyilatkozatra kényszeríteni. Egy kérdést azonban már is tisztázottnak kell tekintenünk s ez az, hogy az önállóbank felállítása tekintetében a nemzet éppen az Ausztriával kötött gazdasági szerződés kapcsán szabadkezet nyert s hogy ezért ellenértéket is adott. A meghozott áldozatot ezuttal gyümölcsöztetni akarjuk és fogjuk is. A leghatározottabban tiltakozni fogunk tehát az ellen, hogy az önálló magyar nemzeti bank fel ne állíttassék.

Jól tudjuk azt, hogy az általános európai helyzet s a Monarchia jelenlegi külügyi viszonyai rövid időn belül elkerülhetetlenül szükségessé teszik az ujonclétszám emelését. Ha tehát a hadvezetőség újabb áldozatokat kíván e téren, abba csak a nemzeti igényeink kielégítése árán mehetünk bele. Az

TÁRCA.

Eredetiségek

Magyarország föld- és néprajzában.

— Írta: **Hanusz István.** —

Kécz (régebben Kéty) biharmegyei község kettős z betű formájára építkezett, onnan is vette a nevét; Nagy Ajtán meg nem nagy minden ajtó.

Ugy tartja a közmondás, hogy Búny, Bána, Bábolna leányoknak képolna. Kőly község pedig Biharban a világ közepe.

Szepesben a Hernád folyó szoros völgyében van esőszház, amelynek helyszüke miatt a szobáján meg keresztül a folyómenti gyalogösvény.

Egyik nevesebb írónk jelzi, hogy Vingán zsindeley vagy eseréptetőt nem szeretnek, mert hiedelmök szerint az a kukoricát a padlásán meg nem védi a hőmérséklet szélsőségei ellen, holott a még szélsőségesebb éghajlatú vidéken lakó alföldi gazda léccel ritkán, szellősen berakott görében tartja kukorica koszoruit, vagy éppen az udvar eperfájára rakja. Isten szabad ege alá és nem csik baja az érett kukoricának, csak a madár ki ne kezdje.

A török világban Cegléden eszimat csak a református pap viselhetett, a barát meg botot. Az előbbit urnak nézte a török, az utóbbit dervishnek. Amely lány töröktől elment fogadott el, menten, azaz menthetetlenül a törökre lett. Aki a török előtt kalapot emelt vagy süveget, annak törökké kellett lennie, talán ezért nem emel a ceglédi ember ma sem örömet kalapot senki fia előtt.

1667-ben Pestmegye Nógrádban Füleken gyűlésezett, kimondotta ott, hogy a dohányosok (dohányzók) oly büntetni valók, mint az istenkáromlók, paráznák és tolvajok. Első ízben 12 forint a bírság rajtok vagy 40 botütés deresen, másodízben dupla, a megátalkodott dohányzó pedig börtönre jut.

Deák Ferenc közmondása volt az, hogy összedül, mint a magyaródi akol.

1840-ben még vívmány számba megy, hogy Biasini gyorskocsi járatot rendezett be Kolozsvár és Budapest között s azon 3 nap alatt lehetett ide vagy oda eljutni. A viláddij személyenkint 30 font podgyászkezdvezménnyel 17 forint 20 kraj. volt. Ma ez a 3 napos út 8 órára.

Néprajzi érdekesség, hogy a szász székely nadrágot visel oláh inggel, az oláhon meg szász dolmány van. A székely ugyan a maga gunyáját viseli, de

legjobban fölismerhető arról, hogy fenyővíz (borovicska) illatot áraszt.

Helyi jelentőségűek a viszhangok, ahol előkerülnek és olyan pont hazánkban sok van.

A fraknoi várkastélybeli kútnak 8 szótágot visszaadó képessége van. Ugyanennyit hangoztat Liptóban a szentiványi is, amellyel József nádort 1806-ban megneveztették. Az erdőben elhelyezett paraszatknak ezt kellett volna kiáltaniok: Vivat princeps palatinus (éljen a főherceg nádor), de azok elfelejtették és Vivat brinza lapatinus-t mondtak be a viszhangnak és az hűségesen vissza is adta. Tetszett a nádornak nagyon, de a lipitói urak e fatális hiba miatt nagyon soká vigasztalhatatlannak maradtak.

A tihanyi templom éjszaknyugoti részétől vagy 400 lépésnyire az Attilavár alatt lejtő hegyoldalban van az ország-szerinte emlegetett tihanyi viszhang. Csöndes időben megismétel 15 szótágot mondatot. Thüringer Ambró természettana 17-et tulajdonít neki. Széles időben nem felel, ilyenkor szólt a viszhang tündérhez egy angol missz, de siker nélkül, mire a vezető tihanyi ember azt jegyezte meg, hogy a magyar viszhang nem tud angolul. A turistát kísérgető tihanyi gyermekek rendszeren a Szózat kezdetét kiáltják

Friss kukoricadara 100 kilogramm 7 forint 80 krajcár Szigeti Mór és Társánál

Telefonszám 23.

Csongrádi-nagy utca 8. szám.

Telefonszám 23.

ujonclétszám emelésével együtt kell járnia a katonai sérelmek megoldásának. Ez nem a szorongatott helyzet kihasználása lesz, hanem szerencsés alkalom a függetlenségi politika számára arra, hogy a nemzeti vágyak egyikét mindkét fél érdekében becsületesen, minden utógondolat nélkül megvalósíthassa s ezzel újabb alapját vessé meg a politikailag független Magyarországnak.

A további haladás a függetlenségi párt vezéreinek kezébe van letéve s ha e politikai program érvényesítésénél a közkatonák élénkebb érdeklődése nyilvánul is meg, ez nem bizalmatlanságot, de sőt meleg szeretetet jelent s biztosítékát annak, hogy a függetlenségi eszmék mielőbbi megvalósításánál lelkes táborot talált hátmögött a kormány soraiban ülő vezetőség. Ez a tábor kész örömmel nyújtja baráti kezét a más közjogi alapon állóknak is arra, hogy a haza javára egyesüljünk, hogy a gyakorlati teremtő politika terére lépjünk: de működésünkben a fuzió után is csak egy eszme, a politikailag és gazdaságilag független Magyarország és a 48-as idők liberalizmusa vezethet. Ez az egyedüli program, melyre a jövő politikáját építhetjük s amelyre elmondhatjuk: „in hoc signo vinces!”

A kisbirtok sorsa.

Az utolsó 12 év alatt már majdnem elfelejtettük, hogy Magyarország agrikulturnál állam lenne. Szaladt a földünk, pusztult a népünk, mert nem volt gondviselője. Amerikából mázsaszámra jött a pénz. A paraszt nyakra főre licitálta a törpebirtokok árát s mikor megvette, ugarba fordította, termeljen rajta az Isten sűrű gazt, hadd pihenjen a föld, ő meg ment vissza Amerikába pénzes málén koplalni. A szegény föld aztán megunt a heverést visszazaladt régi gazdájához. — Az új gazda megint csak nagyon vágyakozott utána. Így támadt a földhűség.

Sok nyomorúság, sok csalódás, nagy elhagyatottság jelzi azt az utat, melyet a

kisbirtokos földje peremétől a tenger pereméig tett. Se kormány, se megye nem számolt mindezzel lelkiismeretlenül, hosszú ideig. Szegényedtünk, erőtlenedtünk országiszerte, mert az apró Anteuszok, a rögfiak, itt hagyták műveletlen a földet, melyből az egész nagy Magyarország minden erejét szedi.

Végre a mostani földmívelési kormány segítséget ígér. Ezt a segítséget már csakugyan nem lehet tovább halogatni. Mert ma már így néz ki Magyarország agrikulturnális térképe:

A kultúra alatt álló 94 millió hold földterületből keresztszámban 20 millió hold föld van ezidőszerezté kiscgazdák kezében. Ez a 20 millió hold föld körülbelül 2 millió 600.000 kiscgazda közt oszlik meg — vagyis egy egy kiscgazdára átlagban 8 hold föld esik 15 millió hold föld van a 100 holdon felüli birtokosok kezében és keresztszámban 14 millió holdat tesz ki a jogi személyek birtoka. E szerint az összes magánbirtok 59 százaléka száz holdon aluli kisbirtokosokra esik és csak 41 százalék jut a 100 holdon felüli birtokokra. Ez az arányszám így ugyan nem tűnik fel kedvezőtlennek, csak az a baj, hogy a fenti 15 milliós tétel egyáltalán nem a magyar középosztály kezén van, az 59 százalékos elosztás is nagyon nagy tulajdonos számot mutat, úgy, hogy az elosztás maga mindkét kategóriában a leglehetősebb. Tulajdonban vannak ugyanis az olyan birtokkegységek, melyek nem elegendők egy család eltartására, de még arra sem, hogy azokon okszerűen gazdálkodni lehessen.

A kormány most elhatározta s 100 milliót állított be szándéka keresztülvételére, hogy az egészségesebb birtokmegosztás érdekében kisebb gazdasági üzemek alapítására törekszik. Szép. De a földhöz segített emberek nem szabad aztán magukra hagyni. Föl kell vétezni őket a tudásnak ama fegyvereivel, melyek nélkül ma okosan, hasznosan megküzdeni a földdel nem lehet.

Ne csak törpebirtokot adjanak a népnek, hanem egy kis gazdasági intelligenciát is! Másképp a kormány csakugyan földbe vermeli a 100 milliót...

Körvadászat. Szombaton és vasárnap a kecskeméti Vadásztársaság Bugacmonostoron körvadászatot rendez, amelyen a társaság tagjai majdnem teljes számban vesznek részt.

NAPI HIREK.

Kecskemét, december 18.

— **Protestáns felolvasó-estély.** Nagy és fényes közönség meleg érdeklődése mellett folyt le esütörtökön d. u. 5 órakor a kollégium tornatermében a második protestáns felolvasó-estély. Elsőnek dr. Bőszörményi Géza ült a felolvasó-asztalhoz s folytatta az első felolvasás tárgyát. Érdekesen fejtegette, hogy mit tesz a keresztény világ a pogányok megtérítése érdekében. Szólt a missionáriusok életéről, munkálkodásáról. Épületes felolvasását a közönség élénk tetszéssel fogadta és zajos tapsával jutalmazta. Azután Jóó Eielka lépett a pódiumra és magával ragadó melegséggel, behizelgő hangon szavalta el Inezedy László „Disputa” című költeményét. Bájosan előadott szavazását zajos tetszésnyilvánítással kísérte a hallgatóság. Végül Dombi Lajos főgymn. tanár, néh. Kálmán Farkas két egyházi éneket s egy műdalt adott elő meleg érzéssel és bensőségeltjes színezéssel, Farkas Kálmán harmónium kísérete mellett. A jelen volt fényes közönség emelkedett hangulatban távozott a sikerült estélyről.

— **A boszniai magyar bakáknak.** A mai napon lezártuk a határszálon őrtálló kecskeméti bakák számára megindított gyűjtésünket. Kecskemét város nemes áldozatra kész közönsége megmutatta, hogy hazafias és humanus célok iránt mindig tud lelkesedni. Ma délelőtt **353 koronát** juttattunk Hudaesek őrnagy urnak a 38-ik gyalogezred hadkiegészítő parancsnoksága vezetőjének kezeihez. Ma délben azonban még több adomány is érkezett hozzánk úgy, hogy a tegnapi napi beérkezett 339 kor 60 fill. gyűjtésünkhöz ma még 34 kor. 40 fill. kaptunk. A mai napon a következő adományokat vettük: Molnár József kórház gondnok 2 kor., özv. Sándor Pálné és családja 3 kor., Dragolovich Döme és Fiai 3 kor., Stelcner József 1 kor., Schwartz Berta 40 fill., Kingné 20 fill., Halasy István 1 kor., Méhes Sándor 1 kor., N. N. 2 kor., Gubacsi Lajos 1 kor., N. N. 1 kor., dr. Muzey Pál 2 kor., Kiss Sándor 1 kor.; Csáky Istvan fodrász gyűjtése 4 kor. 30 fill.; a Kecskeméti Casinó gyűjtőívén Sárközy Mihály 1 kor., Aág Miklós 2 kor., Csabay Gyula 2 kor.; a kollégium VI. osztályának görögpolitásai 1 kor., idős Kone Mihályné 1 kor., özv. Farkas Jánosné 50 fill., Széll János 4 kor.

be s visszaadja az a „Hazádnak rendületlenül légy híve ó magyar”-t. Mivel a templom és sekrestyéje fala alkotta meg a viszhangot, most, hogy az Attila vár és a templom közé villa épült, elnémult a viszhang tündére. Tihanynak riadó lányát megénekelte Csokonai Vitéz Mihály.

Parádon a vadaskert bejáratánál van 7 szótagos viszhang, a Károlyi grófok vele szemben épült kastélyának fala ad vissza annyit; mivel nem rég egészítették ki 2 emeletre azt az épület szárnyat, a viszhangot csak 1899. július első felében fűdözte föl egy ott fűdöző társaság, a körében levő budapesti asszony tiszteletére „Szepasszony viszhangjára” nak nevezte el s a fűdőigazgatóságnak bejelentette. A társaság egyik harsány szavú tagja épen énekelt s úgy történt a fölfűdözés, — holott visszaadja a viszhang a gyöngébb szót is, csak a sóhajtást nem.

Erdélyrészt déli havasában, a bárcsági Propasztia hasadéknál 17 szótagú viszhang van. Tisztán hallik a mondat: „Erdély gazdag természeti nagy csodákban”. Odább kelet felé, aki Székelykőről kekiáltja Oáhországba: „Hailgass”, néhány másodperc múlva rémséges szóváltást hall a völgy felől, mintha óriások veszekednének ott lenni, a közel völgyto-

rok viszhangját a tulsó völgy 10-szeres erővel adja odébb és 15 szótagot bir megismételni.

Csikban a Nagy- és Kis-Sömlő között szintén 15 szótagot ver vissza tisztán az ekhó. 1895 ben nyáron oly viszhangot fűdöztek föl Borszéken a Holló román község felé vezető erdei úton, amelyet nem hall a beszélő, de aki tőle 30 lépésnyitávolban áll, a megerősödött hangvisszaverést teljes mértékben élvezi. Csodálatos a Szent-Anna tava viszhangja; ott a katlan minden része, de kivált a tó éjszakai partja ad vissza 6-8 szótagot. — Szinte észlelhető, mikép nyargalja körül a nagy tölesérét a hang, előbb erősebben, utóbb mind gyöngébben, míg végre szinte sóhajtássá gyöngül.

A tordai sóakna József tőrójában 16 szótagos viszhang van, — 16 szorosnak mondja egy utleiró, — de az nek lehet, hogy egy bekiáltott szótagot annyiszor a viszhang megismételjen.

Biharban a Petrósz-havasok között van a beszélő szikla (Piatra Greioze), mely játszik az emberrel; visszautánozza a kiejtést, a hanghordozást, a hangerepséget, sőt 4-5 szótagot megháromszoroz és úgy hal el. Mintha három beszélő embert rejtene az a kőszikla, oly híven adja

vissza a szót. Ez a 6 m. magas, puba rétegű sziklatömeg gyors egymásutánban adja vissza a bekiáltott szótagokat, mint Primia György is jelzi.

Sina lui Argylnál, szinte Biharban, körviszhang van, a sziklareposztó munkásoktól előidézett dördülést 6-8 szor ismétli meg, befutja a hang a kerek völgyet, mindig gyöngébben adódik vissza, 8-ik már szinte csak sóhajtás. — Bihar-Fűreden az Izbuk ponor erdei laktól szóliható Glavoja-viszhang a havasi kürtnek vagy a lövésnek hangját 8-10 szoroson megsokszorozza, sőt részben meg számítható ismétléssel zengi vissza, míg végre a hang fokozatosan gyöngülő rezgéssel enyészik el a távolban.

Zentán 1903 ban a Tisza zsilipjével összefűgésben 180 m. hosszú téglacsatornát építettek és a mellé partvédőt. A vízlevezető téglacsatornába aki belekiált, a partvédő falról viszhangot hall, mely 10 szótagot pompásan ismétel.

Bekiáltotta az egyszerű apa a viszhangba: Mi lesz a fiamból, nő a bajusza már. A csak kétszótagra képesített viszhang visszafellette: „szamar”. Magyarország mely vidéke rakott vagy össziklai között rejtezik e hamis ekhó, kutassa ki a geographia, — talán hamar rá is talál.

Karácsonyi

cukorka különlegességek rendkívüli nagy választékban kaphatók Egry P. Fülöp csokoládé- és cukorka-különlegességek gyári raktárában Kecskemét, Kossuth-tér. Csillogó karácsonyfadíszek, angyalhaj, hó, angyalka, csillagok. Ragyogó üvegdíszek óriási választékban. Egy kiló prima szalon cukorka 95 krajcár. Tea-sütemény különlegességek.

A mai gyűjtés eredménye 34 kor. 40 fill., eddigi 339 kor. 60 fillérel együtt összesen **374 korona**. A már elküldött 353 koronán felüli 21 koronát is a holnapi napon rendeltetési helyére juttatjuk.

— **Liga bál.** A január 9-én az Otthonban az orsz. gyermekvédő liga javára rendezendő multság előkészítő bizottsága tegnap d. u. 5 órakor a városháza bizottsági termében ülést tartott, melyen a tisztikart alakították meg. A nagyszabásúnak ígérkező multság iránt ugy Kecskeméten, mint környékén élénk érdeklődés mutatkozik.

— **Decemberi tavasz.** Karácsony felé közeledünk ugyan s csak egy hét választ el bennünket a tél legszebb s legpoetikusabb ünnepétől, amikor csillogó hóval fódott karácsonyfák világítanak szerte, az idén azonban a tél fehér poezisének ugy szólván nyoma sincs. A levegőben nem szálldogálnak fehér hópihéék, hanem ragyogó tavaszi sugarak mosolyognak ránk és a hóval fódott mezőknek és a jéggel borított vizeknek híre sincs. A fehér hólepel helyett barna földet, tavaszi pocso lyákat látunk, — a természet képe épen olyan, mintha már leráztuk volna a tél zordonságát és vidáman mennénk kifelé, amikor a tavasz megújodása köszönt reánk. Pedig bizony még egyre rövidülnek a napok és egyre hosszabbodnak a téli éjszakák és az ut kifelé a tavasz virágos mezőire, még nem vezet s ki tudja, hogy igazában mikor jutunk el oda. Mindazonáltal jól esik az enyhe decemberi napsugár, a derű, amely sok sok téli nyomorúságot megennyhit, csak azután az igazi tavasznak ne menjen rovására a csalóka decemberi tavasz.

— **A vasárnapi munkaszünet felfüggesztése.** A kereskedelmi miniszter az OMGE. kérelmére ma egy rendeletet adott ki, melylyel folyó hó 20-án a vasárnapi általános munkaszünetet felfüggeszti. Vasárnap tehát az üzletek egész nap nyitva tarthatók.

— **Az új hortórvény életbeléptetése.** A borhamisításnak és honosított bor forgalomba hozatalának tilalmazásáról szóló folyó évi XLVII. tc. őfelsége által szentesítettén, az Országos Törvénytárnak a mai napon megjelent f. évi 16. számában közzétettét és 1909. január hó 1-én fog életbelépteni.

— **Városok csatornázása** Hogy vidéki városaink a haladás vágyától áthatva teljesítik kulturális, társadalmi és a közegészségügy javítása érdekében azokat a követeléseket, melyeket az új kor igénye kifejlesztett, — arról egy érdekes kimutatás beszédes adatai tájékoztatnak. — A földmivélsügyi minisztérium közegészségügyi mérnöki osztálya az utóbbi időben 32 vidéki városban vízvezetési és csatornázási ügyekben teljesített felvételeket. Ezek között a városok között szerepelt Kecskemét is. Hanem most, ugy látszik, újból elesenedett az egész vízvezetési ügy.

— **Elveszett fiú.** Mészáros Pál Csalános 16 szám alatti lakosnak nevelt fia: Traján József, folyó évi november hó 15 én eltűnt. A fiú 17 éves, erős testalkatú, közép termetű, vörösés szőke haju, hosszas arcu, sötétsárga szemű. Ruházata: kék színű, nagy szövet kabát, fekete kamgarn nadrág, puhaszáru csizma, fején asztragan-lőr sapka. Aki valamit tud és utbaigazítást adhat az eltűnt fiúról, legyen szives jelentkezni a fent irt szám alatt, vagy a rendőrségnél, ahol 10 korona jutalomban részesül.

— **A városház folyosóján** a villamos égők oly piszkosok, hogy szinte sötétek. Idegenek botránkoztak meg felette. Csodálatos, hogy ezeknek tisztogatására egyáltalán semmi gond nem fordítatik, pedig hát eleget kifizet a város napszámos emberek és asszonyoknak, akik a városház belsejének tisztogatására felfogadvák. Nézők csak meg a törvénytörési épület belsejének akármelyik részét, mindenütt — minta tisztaság van.

— **A magánvizsgák szabályozása.** A budapesti bizonyítványhamisítások dolgába beleszólt a kultuszminiszter is. És hogy a jövőben panamak meg ne történhessenek, a kultuszminiszter most terjedelmes rendeletet intézett a tanfelügyelőkhöz, amelyben részletesen felsorolja a magánvizsgálatok alkalmával követendő eljárást. A vizsgálatok engedélyezése, megtartása, ellenőrzése, a penzek kezelése, a bizonyítványok, okiratok szigorú megvizsgálása kizárólag a tanfelügyelő dolga. Tömeges vizsgálatok engedélyezése tilos. Évenként egy egy intézet csak kétszer tarthat magánvizsgákat. Négy polgári osztálybói egyszerre magánvizsgát senki se tehet. A tanfelügyelő kötelessége az erkölcsi, illetőségi bizonyítványt ellenőrizni.

— **Karácsonyi séta!** Meglepő újdonságokat látunk **Peri Ferenc** kalap-uridivat és cipő-kirakataiban. — A saiont igazán mindenben megelőzi. A legdivatosabb kalapok és Cylinderek mellett meglepetést keltenek a valódi angol egyszínű echarpok és a többi nyakkendők és uridivat-cikkek. A legpraktikusabb karácsonyi és ujévi ajándékok, feltűnést keltő olcsó árakban.

— **A milleniumi ezüstkrona** Karácsonykor és ujév táján nagyon keresi a közönség az új ezüstkronásokat, amelyekből emléktárgyat csináltak. Az idén sem az Osztrák-Magyar Banknál, sem a központi állampénztárnál nem lesz új kronás, e helyett 1906 os veretű milleniumi kronást boe-átanak forgalomba. Fénytelen ezüstből, művészi kivittel készült ez a kronás és nagyon alkalmas emléktárggyá való átalakításra. Az Osztrák-Magyar Bank pénztáránál kapható — darabja egy krona.

— **Célszerű és alkalmas karácsonyi ajándékok!** Saját készítésű **bőrkecstyűt**, bélelt és béleletlent, úgyszintén **selyem- és kötött-kecstyűt, nadrágtartót, erszényeket, zseb-, szivar- és dohány-tárcát, füzöt** (mider), valódi **Jäger alsó ruházatot** ajánl a nagyérdemű közönségnek **Kemény Izidor** kecstyűs és kötszerész a piactéren, Nagykörösi-utcán.

Aki mer, az nyer! Aki mer, az nyer!

Uj szabóüzlet
Kecskeméten, Nagykörösi-utca 18.

Uri ruhák, szalon és alkalmi öltönyök kitűnő szövetből, kitűnő fővárosi izléssel készülnek. **Egyenruhák**, ugyszintén gazdálkodók részére jó szabásu magyar ruhák, lovagló nadrágok és **völegényi ruhák** a leggyorsabban készülnek

Engel Sámuel és T.-sa
uri szabóknál.

Divatos és jó szövetekből dus raktár!
Vidéki megrendelések pontosan teljesítetnek.

— **Tombola-estély az „Otthon”-ban.** Földvári Ferenc, az „Otthon”-kávéház bér-ölje tudatja a város közönségével, hogy ma, **szombaton este nagy tombolaestélyt** rendez gyönyörű szép és értékes nyere-ménytárgyakkal.

Báró Liphay hagyatéka.

Megvádolt egyetemi tanár.

Kisfaludy Liphay Pál dugszagdag kecskeméti földbirtokos évekkkel ezelőtt elhalálozván, vagyona tekintélyes részét a tudományegyetemre hagyta. Ezen végrendeletet gyermekei megtámadták és a végrendelet érvénytelenítési perben ugy a kezelő orvosnak, valamint 16 neves orvosnak bizonyítványával azt igazolták, hogy atyjuk, midőn ezen végrendeletet csinálta, elmebeteg volt.

A végrendelet érvénytelenítési per folyamán az elhunyt gyermekei egyezségi ajánlatot tettek a tudományegyetem tanácsának és abban azt terjesztették elő, hogy ők a végrendeletileg hagyományozott összeget nem akarják az egyetemnek tulajdonából elvenni, csakis azt akarják, hogy a végrendelet rendelkező részében az ő hazafias intencióik is kifejezést nyerjenek. Így többek között azt kívánták, hogy ezen Kisfaludi Liptai-féle alapítványban **csakis magyar ajku tanulókat részesítsen az egyetem és hogy Kecskemét városa tanácsának legyen az alapítvány odaitételese dolgában bemutatási joga.**

Az egyetemi tanács az örökösöknek ezen egyezségi ajánlatát szakvélemény adás végett kiadta Ajtay K. Sándor egyetemi tanárnak, aki aztán azt a szakvéleményt adta, hogy **a gyermekeknek ezen eljárása nem egyéb, minthogy apjukat erkölcsileg és lelkiileg a halál után meg akarják ölni.**

Ezen szakvélemény mint az elhunyt Kisfaludy Liptay Pál lánya Domokos Gáspárné szül. kistaludi Liptay Mária, ügyvédje, Dobos László dr. utján rágalmazási pert indított Ajtay K. Sándor ellen.

Ma tárgyalta ezt a rágalmazási pert a büntető járásbírósnál Buló járásbíró. E tárgyalásra megjelent személyesen a bepanaszolt egyetemi tanár védőjével, Pap József dr.-ral. A tárgyalás elején a bíró hivatalból vizsgálat tárgyává tette, hogy vajjon nem forog-e fenn az elévülés és ennek megállapítása végett elrendelte, hogy a közalapítványi igazgatóságot megkeresi, hogy mutassa be azt a periratot, amelyhez e szakvélemény csatolva volt. Ajtay K. Sándor pedig ezen tárgyaláson kijelentette, hogy ő az egyetemi tanácsnak tagja lévén, zárt körben tanácsstag társai előtt szakvéleménykép adta a kérdéses nyilatkozatot, azon tudatban, hogy az ugy se kerül sohasem a nyilvánosság elé, mert a tanácsstagok titoktartásra vannak kötelezve.

A bíró ezután elnapolta a tárgyalást addig, amíg a közalapítványügyi igazgatóság a kért periratokat beküldi.

Mi, Cukrászok!

Ezennel értesítjük Kecskemét város nagyrabecsült közönségét, hogy az általános tarthatatlan nagy drágaság miatt a sütemény árakat közös elhatározással **10 fillérről 12 fillérré és 4 fillérről 6 fillérré** emeltük, amely elhatározásunk ugy tudjuk eléggé indokolt.

Mellyel vagyunk tisztelettel:

Wittmann Károly Gyenes Mihály
Dunszt Ferencz.

A legszebb karácsonyfa-diszletek és cukorka-készletek kaphatók

 GYENES S. és FIAI cégnél.

SZINHÁZ, MŰVÉSZET.

•• Gyurkovics leányok. Herceg Ferenc legkiválóbb vigjátéka a „Gyurkovics leányok” került tegnap este „vendégművésznő” felléptével színe és épen a vendégszereplésnek tulajdonítjuk azt a chaost. végnélküli handabandázást, amiben tegnap részeltették a közönséget. A „vendégművésznő” épen nem színpadra való s tegnapi játéka kritikán alóli volt. Tekintve azt, hogy a kisasszony kezdő színésznő, jóakarattal azt ajánljuk neki, hogy ne küzdjön tovább a kezdet nehézségeivel, hanem haladéktalanul most, amikor még nem késő, hagyja ott a színipályát. A nagyobb skandalumtól csak az mentette meg a tegnapi előadást, hogy egy pár szereplő, nevezetesen: Maribázy, Margitay és Csáder művészi játékkal palástolni igyekeztek a vendég abszolút tudatlanságát. A.

Anyakönyvi kivonat.

1908. évi december 17—18-án.

Születések. Vezsenyi Erzsébet rk. Méhes József ref. Tasi Pal rk. Beke Margit rk. Pogány János ref. Martonyi Ferenc ref. Dobos Mihály rk. Csille Etel ref. Tari Antal rk. Csösz halvaszületett leány rk. Börönde Erzsébet Luca ref. Szőke Sára ref. Horváth Sándor rk. Polyák Imre rk.

Halálozások. Almási János rk. 83 éves. Z. Kovács János rk. 73 éves. Német Jánosné Sz. Kovács Viktória rk. 68 éves. Özv. Polyák Imréné Jenei Rozália rk. 67 éves. Kis László rk. 6 éves. Almási József rk. 83 éves. Z. Kovács János rk. 73 éves. Német Jánosné Sz. Kovács Viktória rk. 68 éves. Özv. Polyák Imréné Jenei Rozália rk. 67 éves. Kis László rk. 6 éves. Farkas Sándor rk. 66 éves.

Kihirdettek. Biró József rk. Vágfi Julianna ref. Tatár József ref. Toth Zsuzsanna ref. Csordás Mihály ref. Kása Judit ref. Kovács Ferenc rk. Német Ágota Rozália rk.

Házasságot kötöttek. Kása József ref. Biró Julianna ref. Sente József ref. Tomó Mária ref.

A Kecskeméti

Leszámitoló és Pénzváltó Bank

Részvénytársaság

közhirre teszi, hogy a kötelező

betét évtársulatok XVI. folyamát 1909. évi január 1-én nyitja meg.

Belépés már f. évi december hó 1-től bármely nap történhetik. Az Igazgatóság.

10381. tk. 1908. sz.

Árverési hirdetmény.

A kecskeméti kir. törvényszék, mint telekkönyvi hatóság közhirre teszi, hogy a *Kecskeméti Takarékpénztár Egyesület* végrehajtónak *Vajda János* elleni 1000 korona tőke és jár. iránti kielégítése végett az orgoványi 213. számú betétben A + I. sor 17. sorszám alatt felvett és végrehajtást szenvedett néven álló 1862 korona becsértékű jószágtestre a bírói árverést elrendelte és hogy az 1909. évi január hó 22-ik napján. d. e. 10 órakor Orgovány község házanál megtartandó nyilvános árverésen, a megállapított és a hivatalos órák alatt a telekkönyvi hatóságnál, valamint Orgovány község házanál megtekinthető feltételek mellett eladatni fog, ugy azonban, hogy az ingatlan a Vn. 26. §-a értelmében a kiküldési ár kétharmadánál alacsonyabb áron el nem adható.

Árverelő, a kir. Kincstár kivételével, mely bánatpénzt letenni nem köteles, (Vn. 21. §) tartoznak a becsár 15 százalékát készpénzben, vagy ovadékképes értékpapírban a kiküldött kezéhez bánatpénzül előre letenni.

Kecskemét, 1908. október 31.

8339—1—1

A kir. törvényszék tkvi osztálya.

Allandó ingyen gépműkiállítás.

A Kecskeméti

Gazdasági Gépgyár és Vasöntőde Részvénytársaság

Kecskemét és vidékén legnagyobb gazdasági gépgyár és gép-raktár.

Olcsó gyári árak, kedvező fizetési feltételek.

A városi raktárba (Rakóczi ut, Leszámitoló Bank palota, az új törvényszék átellenében) beérkeztek a gyárból a halassagyarmati kiállításon kiváló munkabírásuk, erős, szép kiállításuknál fogva **dicséret oklevelet** nyert

saját gyártmányú

vasállvány morzsolók, répvágók, szecslovakók, kukorica daralók, továbbá a híres Kühne féle járgányok, rosták, konkolyozók, acélekék, boronák, porhanyítók, kultivátorok (kapák), borszivattyúk, kútszivattyúk, mázsák stb.

Vas- és fémöntés. Ócska vasat és fémeket a legmagasabb áron veszünk.

Malmok, szeszgyárak berendezését és mindennemű

gépjavításokat gyárunkban gyorsan és szakszerűen eszközöljük

Gyári telefon 163.

Raktár telefon 169.

Legújabb és legjobb háztartási szén a Józsefaknai köszén,

úgy fűtéshez, mint főzéshez egyaránt kitünő, mert szagtalan és salak nélkül ég el.

Telefon 73. Egy próbamegrendeléssel mindenki meggyőződhetik róla. Telefon 73.

100 kilogramm házhhoz szállítva 2 korona 80 fillér.

Foelárusító helye Kecskeméten:

Zilzer Adolfnál, Mezei- és Trombita-utca sarkán.

Ugyanott ölfá, vágott tűzifa, porosz köszén és budapesti koksz a legolcsóbban kapható.

Saját érdeke mindenkinek meggyőződni kályháinkról!

Van szerencsénk a nagyérdemű közönség szives figyelmébe ajánlani

a legújabb gyorsmelegítő

Meidinger vasbetetű cserépkályháinkat

coax- és szénfűtésre, két-három szobára egyenlő, kellemes meleggel alkalmazható.

Ajánljuk továbbá saját készítésű cserépkályháinkat,

úgy kandallókat, kitünő tűzmentes anyagból készítve, mindenféle színben és nagyságban.

Kitünőnek bizonyult cserép takaréktűzhelyünket.

Régi kályhák átrakását, javítását, tisztítását

azonnal, pontosan és jutányosan eszközöljük.

Terakotta, majolika épület diszeket a legújabb styben, rajz után is készitünk.

Munkánkért a legmesszebb menő jótállást vállalunk, miért is a nagyérdemű közönség szives pártfogását kérve, — vagyunk kiváló tisztelettel:

Bogovics és Leicht

IV. tized, Szarvas-utca 167. sz.

Friss pörkölt kávé!

Van szerencsém a n. é. fogyasztó közönséggel tudatni, hogy az őszi csemege- és fűszerárúk u. m. mazsola, mandula, mogyoró, füge, valamint hering, korona szardínia és oroszhalak megérkeztek. Továbbá ajánlok a legfinomabb és olcsóbb árú, de jó minőségű kávékat, théát, rumot, tokaji Cognackot, különféle sajtokat, szalámit, lipői turót, prágai sonkát, füstölt oldalast, debreceni kolbászt és naponta érkezett friss teavaját előnyös árban. — O-Rizling borokat mélyen

Telefon 111. leszállított árban, 1 literes palackokban Telefon 111.

1906. Kövidinka 72 fl. 1905. Rizling 80 fl. 1904. O-Rizling 90 fl. 1902. Muscat-Ottonel zamatos 1-20 fl.

A n. é. közönség kényelmére friss és jó minőségű gazdasági TEJET tartok s kívánatra naponként pontosan házhhoz szállítatom — Ajánlom 1904. évi tiszta zamatu barackpálinkámat.

Tisztelettel: Nagy László, fűszer-, festék- és borkereskedő. Itcs-piac.